

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок № 10, II. пов.
Конто почт. № 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зніма адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарі: 29-26.
в СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Лещата, кийки до лещат, лещатарські
чоботи, частини до вязань і кийків

найдешевше

А. КОНЄВИЧ І СИН
Львів, БАТОРІЯ 12., (Тел. 76-00)

Закінчення ювілейних свят Духовної Семінарії.

Архирейська Служба Божа. — Проповідь ректора о. д-ра Сліпого. — Посвячення й від-
слонення пропам'ятної таблички. — Відвідини у Митрополита.

Львів, 14. XII. 1933.

На закінчення ювілейних свят львівської Ду-
ховної Семінарії відбулася в четвер 14. ц. м. в
год. 9-й рано архирейська Служба Божа в пер-
шій св. Духа, на якій явилися всі питомці Семи-
нарії, а також багато старших священиків і вір-
них світських. Службу Богу відправив Преосв.
Н. Будка в окруженні бувших віцеканцлерів Семи-
нарії оо. Паньківського, Малицького, Лифи-
нського і Горинського, префектів о. д-ра Брми і о. д-ра
Івчука та 6. духовника о. прах. Куницького. Аси-
сту теорили питомці. Співав дуже гарно хор пи-
томців.

Після богослуження виголосив добре обду-
ману проповідь о. ректор д-р Йосиф Сліпий; про-
повідь зробила велике враження на всіх слухачів.
Своїм глибоким змістом і способом виголошення.

Після того Преосв. Будка довершив посвя-
чення пропам'ятної таблички, вмурованої праворуч
від входних дверей до церкви (ліворуч є вже
зведена пам'яткова табличка в честь Маркіана
Пашкевича). Нова табличка, що своє мистецтве
виокремлює завдячує різьбареві п. Коверкові, має
ликий зміст: 1783—1933. В світану пам'ять сто-
пятидесятилітнього існування Духовної Семи-
нарії за Папства П'я XI. і Митрополитування
Андрея Шейнцельського вмуровано цю табличку Ро-

ку Божого тисячдевятсоттридцятьтретього в ли-
стопад! для першого — Ректорат.

Закінчилося це ювілейне свято багатогро-
тєвими і глибокими молитвами „Боже Великий“.

По богослуженні переїхали всі учасники
ювілейного свята в числі понад 300 осіб до ми-
трополитної палати, де ректор о. д-р Сліпий зло-
жив гарячу подяку Митрополитові за його 33-
літню опіку та провів над Духовною Семінарією
і за влаштування ювілею в П. 130-ліття. Іменем
давніх настоятелів Семінарії промовив пре-
осв. Будка. У своїй широкій відповіді спинався
Митрополит на різних проблемах нашого цер-
ковного життя, зокремаж прегарно змалював па-
гу і післяництво священика.

На маргінесі ювілею Дух. Семінарії та опи-
саних тут візвітан у Митрополита згадаємо ще,
що вчора, 13. ц. м. в день св. Андрея, відправив
Екссел. Митрополит Службу Богу у своїй ка-
плиці в митрополитській палаті. На тій Службі Бо-
жій був теж ректорат і професори Дух. Академії
разом з питомцями, що всі прийняли св. Причас-
тія. Та Служба Божа, на якій співав також хор
питомців, зробила на всіх присутніх незвичайне
враження.

Невже зміна протирелігійної політики?

Римський кореспондент „Лондонського
Дейлі Телеграф-у“ приніс недавно вістку, що
в часі розмови Мусоліні з Літвіновом у Римі
жод фашизму підніс справу т. зв. культурної
політики більшовиків, виходячи з заложення,
що президент Рузвельт одержав від радянської
го комісаря Загорд. справ гарантію релігійної
свободи для американських громадян. Мусолі-
ні зажадав того самого і для поглиблення
італійсько-радянської приязни запропонував у
формі принази заохоти відступити від політи-
ки переслідування християнської ідеології.

Тепер після виїзду Літвінова з Риму той-
сам кореспондент „Дейлі Телеграф-у“, поки-

нується з натиском на інформації з міродатних
кол, обговорює знову справу зміни політично-
го курсу в Москві, висловлюючи такий погляд:
„В найближчому часі слід дождатися важких
змін у взаєминах Апостольської Столиці з Ра-
дянщиною“. Міністр почт і телеграфів у Зл.
Державх Фарлей, який є католицьким практи-
ком, має відіграти роль посередника між Ва-
тиканом і радянським урядом, щоби радян-
ський уряд розтягнув на всіх без винятку като-
ликів гарантію безпеки перед переслідуванням,
яку призначено американським громадянам, що
живуть на терені Радянщини або подорожують
по ній.“

ВІСТІ З БУКОВИНИ.

Румунське міністерство внутр. справ розв'я-
зало міську раду в Чернівцях, встановлюючи
на її місце комісію, зложену з проф. Мармелю-
ка, д-ра Луци, проф. Аврама (укр.), Брандмана
і Шнапа. В найближчому часі будуть іменовані
наступники членів комісії, між ними один украї-
нець. Розв'язано теж повітову раду в Чернів-
цях і встановлено комісію, до якої входять: К.

Кляйн, Драфта, І. Мей, д-р І. Стофанович, І. Пі-
хар, Н. Павленко, Волод. Козаришук, В. Бока,
Д. Бота і Т. Ончул.

В Кішмані відбулося 6. ц. м. посвячення
угольного каменя під будову Українського На-
родного Дому, на яке прибули крім місцевих
громадян також делегації Української Нац.
Партії та студентства.

Англія розпочинає переговори.

ЛОНДОН, 14. 12. ПАТ. Бритійський кабінет
ввів у вчора довшу вараду. Про вату наради
свідчать акції міністра Саймона у короля
Юрія, на якій міністр зясував політичну ситу-
ацію. На засіданні кабінету рішено розпочати
розмови мін. Саймона з французьким урядом у
Парижі, щоби довести до компромісового стано-
вища обох урядів. За цією уступкою у користь Ні-
меччини англійський уряд готов весті розмови
з Женеві, якщо навіть Німеччина відкинула ті
пропозиції, однак виріває тут одна трудність:
становище Італії.

са повідомляє про задуманий виїзд міністра Сай-
мона на відпочинок на півдні Європи. Преса
лондонська нині, що мін. Саймон відвідає не
тільки Париж і Рим, але також Женеву і Берлін.
Віанта Саймона в Берліні належатиме від дальшо-
го розвитку дипломатичних розмов.

ЛОНДОН, 14. 12. ПАТ. Бритійського амба-
сатора в Берліні Фінса покликав мін. Саймон
до Лондону, щоби зложив особисто повідомлення
з розмови з Гітлером. Амбасатор прийде сьогодні
до Лондону і відбуде розмови з міністрами Сай-
моном і Менделєвським, після чого одержить ін-
струкції до дальших розмов з Гітлером.

Стабілізація долара на поздовжню вартості.

ВАШИНГТОН, 14. 12. ПАТ. У зв'язку з віст-
кою, що уряд Зл. Держав веде з Францією в Ан-
талий розмови на тему стабілізації розира на
рівні 60 центів за доларсезабото Томас заповів
юсти виступити на конгресу, якого той групи

се бажають собі стабілізації долара, доки він не
втрратить 60 при своїй вартості. На випадок при-
няття іншої стабілізації, три групи мають злучи-
тися і виступити з спільним інфляційним
проектом.

Чи маєте вже
**Новий
Самоуправний Закон**
Якщо ні, негайно замовте його в Адміністрації
„Діла“, Львів, Ринок 10.
Ціна тільки 40 сот. Почтова пересилка 15 сот.

По міських виборах.

Львів, 14. грудня 1933.

Вибори до міських рад вже за нами. З допи-
сів та місць довідуємося багато про ті обставини
і про ті труднощі, які дуже сильно заважали на
виборчих вислідах для нас. Однак з приємністю
мусимо ствердити, що не зважаючи на цілі пере-
пешки, наше міське населення діяло при цих
виборах все таки немалу активність і громадське
вироблення. Самозрозуміло, що ще можна цих
свід віднести до тих міст і містечок, у яких
українці цілили по лінії найменшого опору, ари-
стигували з виборчої боротьби та погодилися на
т. зв. більшові вибори без голосування. Коли го-
воримо про вироблення та національну солідар-
ність наших виборців по містах, то маємо на увазі
ті міста, в яких українці, сконсолідовані плу-
тінсько, повели виборчу боротьбу за самостійні
українські виборчі дії.

І хоч по тих містах українці далеко не одо-
були стільки мандатів до міських рад, скільки
повинні були, то сталося це переважно не з їх-
ньої вини і не з їхнього занедбання. Причиною
цього була і виборча організація і специфічна ви-
борча геометрія у виладжуванні подільних ви-
борчих округ і накінець виборчі зловживання.
Все те наших міських виборців не зразило й не
зломало і вони одною завою стали до виборчої
боротьби. З тієї серйозної боротьби вийшли ми
все таки морально сиріплені, вийшли багатіші в
ще один досвід.

Цей досвід наказує нам звертати в будучи-
ні далеко більше уваги на наші міста, ніж ми це
робили досі. Наші міста вимагають великої ор-
ганізаційної праці та ще більшого консолідацій-
ного змагання. Крім того наше міське населення
треба окремо виховувати в дусі перманентної
праці-боротьби за свої права і громадські управ-
лення. Польська Агенція „Іскра“ оголосила по-
виборчі підсумки, з яких виходило би, що на
загальну скількість мандатів у містах чотирьох
галузьких воєвідств (у яких відбулися вибори)
українці одбули 166 мандатів, а т. зв. „старору-
сини“ 15. На листі ББ вказо, мовляв, 1.469 гол.,
на листі польських листів 147, на жидівськіх 239.
Сама мова цих чисел дуже прорічлива. Вони вказу-
ють на те, що український елемент по містах покри-
дження до краю. Самозрозуміло, що ці цифри не
відповідають ніяким ознакам справдивого від-
ношення сили українців до інших груп населен-
ня по наших містах. Зате вони різко підкреслю-
ють наше політичне положення по містах.

Позаяки витягають з тих цифер потрібні для
них висновки і кажуть, що, мовляв, все по мі-
стах розпинається занадто, національні при-
страсти улягаються, а зовнішній характер міст
польський. Для нас ті цифри служать до зовсім
протилежних висновків і то тимбільше, коли
прослідкуємо причини таких виборчих вислідів
та устінимо їх політичний характер.

Не маючи ще досі цілоручно вичерпуючих
даних про хід виборів в усіх місцевостях з наших
джерел, ми стримуємося від аналізів виборчих
вислідів. Але ще ми ще займаємося. Наука з тих
виборів для нас коротка: напружити всі сили до
боротьби за систематичне одоування наших
міст, за розбудову української торгівлі та про-
мислу в них, за консолідацію всіх національних
українських сил.

Гасло: ГРУДЕНЬ ПРОСВІТА ОБОВ'ЯЗОК!

Німеччина лицем до Сходу.

Нова заява А. Розенберга на відкритті східної вистави у Сх. Прусах

4. п. м. у Марієнбургу у Східних Прусах відкрито велику виставу, присвячену всьому, що торкається німецьких східних окраїн: історії, культури, хліборобства і т. д. та одночасно нинішнього стану Східної Прусії. Та вистава має безумовно політично-пропагандивне значіння: окріпити зацікавлення центрального уряду й цілого нім. громадянства долею східно-німецького промислу й хліборобства та взагалі проблемами Сходу. Протекторат над виставою перейняв марш. Гінденбург, відкрив виставу міністр внутр. справ Фрік, а головну промову виступив відомий керівник закордонно-політичного відділу нац.-соц. партії Альфред Розенберг. Цей останній факт підкреслює політичний зв'язок вистави зі східною політикою Німеччини.

А проте зі змісту всіх виступів видно дуже виразно різницю поміж політичним характером попередніх подій імпрез і тої нинішньої імпрези. Коли всі попередні були незрозумілою протипольською демонстрацією, то тепер протипольська тенденція дуже дбайливо замазана, що більше — маємо при цій нагоді нові зовсім голосні заяви миролюбності супроти Польщі. Вистава стала радше маніфестацією привязаності Німеччини до її нинішніх східних земель та підкреслення взагалі зросту й зрозуміння для проблем цілого європейського Сходу. І тут знову один знаменний новий пункт: досить недовго значні п'ятки, що східні справи — це антикомунізм і що тому вони мають бути вирішені спільно — Німеччиною і Польщею...

Вже голова всенімецького „Союзу Східних Німців“, д-р Франц Ліде, який покликався на Гітлера, що „вічний похід герман на захід має припинитися, а погляд німців звернутися на схід“, — ні словечком не надав тому „поглядю-ві“ антипольського характеру. Міністр Фрік говорив весь час про культуру та почуття національної спільності західних і східних німців. Зате вже суто-політичною промовою була промова Розенберга.

Кажучи про важке положення Східних Прус та їх значіння, як збіжжового шпихаюру цілої Німеччини, Розенберг заявив: „Не думавмо використовувати страпне положення для нападу проти когонебудь... хочемо поставити пита-

ня, який вихід з тої ситуації, яка є страшна для всіх... Сподіємося, що поглиблюється свідомість історичної спільноти всіх народів від Балтики до Дунаю — всупереч найбільш напруженим моментам... Так само пристрасно, як Німеччина шанує свої вартості, розуміємо, коли й інші народи Сходу шанують і люблять свої народні цінності...“

І вкінці така заява: „Народи, які знаходилися під російським правлінням, єдиною власною постановою відділилися державно й політично від комуністичного світогляду та звернулися лицем до Європи. Цей факт має історичне світове значіння посеред великих боїв, що вирішують соціальні справи, бо, які пронизують всі народи земної

Скільки коштують німецькі втікачі.

Сенатор Беранджер повідомив на засіданні комітету втікачів із Німеччини при Лізі Націй, що Франція прийняла 30.000 німецьких емігрантів і видала 1 мільон франків на їх підмоги. Чотириста вчених із Німеччини викладає тепер у французьких університетах. — Голландський делегат Дростейн сказав, що голандська влада видала

кулі. Однак це вирішення обов'язує всіх нас: обмірковувати позаякню проблему не суперечностей але співпраці, — і не дозволяє оставати ні одного кроку без припадку, чи не впадеться повести співпраці на чесній і розумній платформі. Як наш вождь, так само весь нац.-соц. рух і цілий народ є прийнятий цим переважним завданням... — Таким робом бачимо, що й у промовах у далекому східно-пруському місті при зовсім нібито другорядній нагоді думав відшук польсько-німецьких розмов, які не можуть не торкатися питань європейського Сходу...

на емігрантів із Німеччини зівчерга мільон франків, а то за посередництва приватних організацій. Вони підкупилися передовсім молоді, освоюють для неї електротехнічні, господарські й мовні школи. Лорд Сесіль сказав, що Вел. Британія найшла заняття 142 професори в Німеччині.

З життя українців у Югославії.

СВЯТО 1. ЛИСТОПАДА В ЗАГРЕБІ.

Де лише живуть українці — святкують торжественно день 1. листопада, як спомин наших героїських змагань. В Загребі теж відбулася святочна Служба Божа і пахари за поляглих героїв, яку відправив о. д-р Сабоу. Співав хор семінарії. Відтак відбулися святочні сходини української молоді в залі греко-кат. семінарії. Зібрану молодь академічну і гімназійну привітав голова Української Студ. Громади в Загребі та відчитав реферат про значіння 1. листопада для українців. Опісля п. Мацяк відчитав брошуру 1. Німечка про українську військову організацію у Відні в часах перевороту, на доказ, що українці під Австрією у самому її центрі зробили для України та куди спрямовували повертаючих братів із фронту. Відспіванням українського національного гімну закінчено свято.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „ПРОСВІТА“ БАЧАНСЬКО-СРИМСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Може й не всі наші читачі знають, що в Югославії крім українців у Босні і Сербії жие ще коло 25.000 наших братів у Бачці і Сримі, які себе називають русинами і говорять говором подібним до словацької мови. Зараз по

війні заснували вони в найбільшій своїй селі Руським Керестурі (має 6.000 душ самих русаків) у Бачці своє „Просвітне Товариство“, котре видає їм щороку гарний календар і видає шкільні книжки для сільських шкіл; при допомозі тої Товариства видає о. Мих. Фірак для них щотижня „Рускі Новини“. Мин. року купило це Товариство в Руським Керестурі гарний Народний Дім. В залі того Нар. Дому відбулися 12. листопада річні загальні збори „Руського Народного Просвітного Товариства“, на яких було около 1.500 народу, що з великою увагою слухав промови предсідника о. Михайла Мудрого, виклад д-ра Виная про народні потреби русів та о. ред. Михайла Фірака про українську історію. Кількох бесідників рішучо виступило проти деяких людей, що хочуть робити між русинами заколот і нападують на „Просвітне Товариство“, на гр.-кат. віру та на священників, котрі майже одинокі ведуть усю просвітну працю по наших селах у Бачці і Сримі. Весь наріз рішуче осудив ті затії людей, котрі донедавна мали себе за малярів і свого народу стидалися.

Велика радість помітна була на всіх присутніх, що отце перший раз відбуваються збори „Просвіти“ у своїй Народній Домі. З великим

На св. Николая найгарніший дарунок — краватка і фірма **REKORD CRAVATES**
Львів, Академічна 7
Центрاليا КРАКІВ, Фльоріанська 35.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 16. ГРУДНЯ 1933.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ

Маємо нового поета.

ДЕБЮТ СВЯТОСЛАВА ГОРДИНСЬКОГО.

(С. Гординський: Баран і лев. Поезія. В-во „Ламарада“, Львів, 1933, ст. 66. З рисунками автора).

„Новий поет“ — сміливе слово. Таких, що пишуть вірші, таксамо як деякі співають у хорі, завжди досить; поетів завжди за мало. Від кільканадцяти літ не мали ми у Галичині такої збірки, як остання Святослава Гординського. Усе в ній свіже, нове, власне. Є тут і впливи, навіть сильні, головню сучасної радянської поезії та модерної французької, але впливи у найкращому розумінні: засвоєння, нових здобутків форми.

Гординський відомий як маляр; не видрусував досі ніде ніжного вірша. Одного дня зачав, мусів лежати довгий час у ліжку; замість пензля, взяв у руки перо. Прозою пробував уже раніше; його перші фейлетони в „Ділі“ з Парика мусили звернути увагу вибагливих читачів; не було в них нічого шабляного.

Не всім відомо, що важка недуга відобразилася Гординському кільканадцять літ тому служивсь зовнішній світ звуків для нього недоступний. Його поезії можуть стати предметом психофізіологічних студій: як людина, що не чує, може внутрішньо, на підставі давніх споминів відтворювати ніжні музичні новиси. Саме цьому фізичному нещастю завдячує Гординський дуже щастя: чистоту своєї літературної мови; він не чує нашого буденного жаргону, розмовляє тільки на папері і з добрим клякками.

Від непамятних літ має галичанам першу книжку, що не має галичанських провінціалізмів, локалізмів, кариєризмів, яких начеб немає ні на Львівщині, ні на Київщині.

Гординський на пів дорозі між Рильським і Бажаном („Повірте! — приємніш не має, як слова Бажана й Рильського!“), — класицизм едає із симпатіями для бунтарського патосу. Ось його

АВТОПОРТРЕТ.

Мабуть не модний я. Шов — а такий, як я.
Звичайно, — не такий, щоб гостроту тематик
Міняти на ніжний, ліричний тріолет.
Провіджений ситцем на найб ароматний.

Люблю я, признаюсь, чулливий, ширий вірш.
Та треба — то впаду і в політичний нежит
І цензору тоді напсуку кров, незгірш
Від рідких мазунів, що шкварять марселези

Одного лиш боюся: ападати в трафарет.
Аж надто в нас кому затуплювати пера!
Я хочу, щоб кохав однакомо поет

І буревій доби, і квіти й хмаролера,
Та найважніше, щоб, зриваючись у лет,
Мав кришечку божай фантазії Бодлера!

Уява — ось що робить Гординського поетом у цім світі. Кожна його поезія з іншим сюжетом, в іншій тонації. Природа, еротика, Париж, присвяти французьким поетам, спроби різних композицій, полемічні листи. Гординський запанував над формою; вірш під його пальцями стає пружиний, хвилястий, по аподобі зв'язок-суворий і химерно розкувалований. Він ріжнється від інших нинішніх галицьких поетів наскрізь модерним тоном, не прибраним, штучно-наслідуваним, а справжнім, оригінальним.

Є в його збірці одна фраза — на нашу думку зовсім непотрібна — що вже счинила шум у такій жіночій лірі, як наша провінція. Це іронічний натяк на нашого одного заслуженого письменника. Не хотять наші люди розуміти, що як довго існує література, мусить існувати і така, імпровізація і неспроможна, собі і

нагубші, навіть такі, що всіх обурюють. Ці падали не відбирають вартості літературного творця, коли він справді літературний і не захитують величиною атакованого, коли він справді великий. Гайже глазував собі з Канта і Гегля, Барбей д'Оревілі виливав на найбільш-ших своїх сучасників помий, Ібсен називав Гамсуна шарлятаном.

А хто має більше право захоплюватися і ненавидіти, як молодий талант? Гординський переходить добу Штурм унд Дранг-у і саме це додає йому творчого розмаху. Його поезії містять у собі потенціальну силу, що єдина рішче про розвиток таланту. Виникненню майже під кінець своєї літературної кар'єри починає пробувати своїх сил у малярстві, Гординський на початку малярської кар'єри перекидається на літературу. Хто зна, може саме в цьому напрямку дасть він оригінальніші, триваліші речі.

Між мистцями має він нині великих суперників, між поетами дуже мало. Тоді, як українське малярство блискає іменами таких європейських передовників, як Грищенко, Бойчук, Андриєнко, Петрицький, Азовський, Сакновська-Паладка, — наша поезія виснажена переслідуваннями старих мотиваів або робить експерименти у вічевій діалектиці. Послухайте ще раз Гординського:

Буває іхором: спливають зліди пера
Рядки поезії, немов по хвилях човна
І шоваліраших снів усе кишені по
І легко й різконо даються покорять
І якщо стільки різномордних тем!
Здається — серце б можна вкати в папір
І покласти на папір, щоб на прозорій кілі
Без труду переробити хвилями олішем

Самі слова дивувати, музичні й кольорові
І спливають самі з вітра очей і думки

Ecce poeta.

Після підкреслює, що заява Гітлера не розвинула справи існування в Німеччині 1,700.000 людей порганізованих у збройні формуції. На існування такої армії Франція не може згодитися при підписуванні особливих угоди. Не

голяться теж і інші держави, навіть Англія. 300.000 польків правдивої армії і 1.700.000 гітлерівських формій дає разом два мільйони воїнів, яких Німеччина може кожного часу пхнути на воєну. В тім саме справжній небезпека для Європи.

Крім того Гітлер мав аргументи на створення міжнародної комісії, що мала би перш усього окреслити роль гітлерівських формій та контролювати їхню діяльність.

Агенція Агаса довідується а поліформованих джерел, що застереження проти переговорів Північної Європи а Гітлером аволютіся до такого становища: Ані Франція ані Німеччина не можуть самі розв'язувати справ сарського басейну та розбродів, бо Сардину хоронить версайський трактат, а розбродів може вирішити тільки міжнародна конференція, сперта на версайському трактаті.

По шибокому світі.

— Франція, Бельгія і Естонія повідомляли уряд Зв. Держав, що не заплатять рати воєнного тову, яка припадає 15. п. м.

— В Александрії помер промисловець Жан Сакларізіс, від якого походить назва відомого роду египетської бавовни.

— „Еко де Парі“ стверджує, що гостя мін. Бовеша в Парижі матиме тимбільше алачіння, що він після балаки а румунським міністром закордонних справ Тітулеску говоритиме в імені трьох держав.

ПРАЦЯ В ЖЕНЕВІ ЗАВМЕРЛА.

ЖЕНЕВА, 14. 12. ПАТ. Технічний комітет комісії видатків на озброєння закінчив працю. Комітет цей був останнім комітетом розбройної конференції. Із закінченням його праця у сфера активності у Женеві завмерла зовсім. Перша потрєває до 15. січня 1934, коли то збереться Ліга Націй.

60-ліття Олекси Новаківського.

Заклик до складок на закупно хати для артиста з нагоди ювілею.

Тито і майже непомітно в обставинах нашої сучасної дійсності проходить 60-ліття нашого завиваначливого мистця маляра Олекси Новаківського. Великий свій талант віддав він безкорисливій праці для рідної культури, лишачи повну мистецького ентузіазму атмосферу передового Кракова, де провів час студій і до речі кажучи мав вигляди на катедру в Академії Мистецтва.

Тут часто діставав Новаківський запрошення на загальноні виставки, а яких не міг користати, не маючи грошей на висилку і забезпечення експонатів.

Протогоніи над головою Новаківського голоси Європи, а яким можна було навязати вже такво тісній мистецькій взаємності саме завдяки його творчості. Але на жаль...

Українське громадянство, якому відомий О. Новаківський як мистець переслічної міри, повинно швидко та ж його, скажім, моральні принципи, його національну непохитність його владержаність при одному таборі.

А азамжо ще того роду прамолініальність і затрєвалість національну? Богато енергії а сили коштувало мистця, щоб не дати себе „підматити“.

Без ніяких ухвалі стоїть Новаківський при національному таборі, геть відпадаючи навіть дуже приманчиві офери чужих, ворожих нам, сил, що хотіли його для себе прихилити.

Маючи це все на увазі, Українське Товариство Прихильників Мистецтва у Львові рішило визнати 60-літні роковини Новаківського визнанням його монографії, яка вже в короткому часі появиється на книжковому ринку і повинна найтиса в хаті кожного свідомого „країнського“ інтелекту, що йому не байдужа справа нашої культури. Монографія це твір відомого мистецького критика д-ра Володимира Залозецького.

Українське Т-во Прихильників Мистецтва у Львові хоче теж швидко видати мистця малю заром — татом в Дорі, на претарній площі — яку Товариство вже давніше придбало.

Цим шляхом звертаємось до українського громадянства а горлчим закликом допомогти грошеними дятами на будівлю „Хата О. Новаківського“, якої коштомове коштує 3.000 зол.

Українське Т-во Прихильників Мистецтва сподівається, що громадянство відгукнеться на його залив і не відмовить хоча зібраних лент і тм допаже, що цінить працю нашого великого Мистця і Ювілята

ЗА ВИДІЛ:

А. Рук.
голова.

Гонина Левицька,
секретар.

Грошові дати за „Хату О. Новаківського“ просимо шати на адресу „Нагірня“ вул. Рутки 4, 20 — Львів, тел. 143.301 — на відк. № 4, 143.301

НІМЕЦЬКІ РІЛЬНІ ЗНАВЦІ У ПОЛЬЩІ.

БЕРЛІН, 14. 12. ПАТ. Вчора виїхала до Варшави група рільних знавців, щоб навязати ближчі взаємини а польськими рільними колами, головню збіжевими. Провідником прогуляки є директор м-стаа д-р Моріц, який недавно підписав в імені Німеччини польсько-німецьку житню умову. Крім того а склад прогуляки входять д-р Вінтер, управитель виділу селянського уряду Німеччини, Баслер, комісар для збіжєвих справ і директор Росса та Майснер а держ. заведєнь збіжєвого промислу Німеччини. Німецьким гостям товаришити торговельний радник польського посольства в Берліні д-р Равіта-Гавронський.

АРЕШТУВАЛИ ЧЛЕНІВ МОЛОДОЇ ІРЛЯНДІ.

ДЕБЛІН, 14. 12. ПАТ. Арештованих у зв'язку зі замкненням союзу Молодої Ірляндії (т. зв. Сніг Сорочок) командант союзу майор Кроулі і інших 5 членів замкнули в військовій тюрмі в Дебліні. Іх поставили перед наслідний суд як обвинувачених, що нелегально мали зброю та муніцію. Проти постанови про замкнення організації в Дебліні та Корку внесено спротив.

ЛИТОВСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКА КОНВЕНЦІЯ.

МОСКВА, 14. 12. ПАТ. Нині кмісар Літвинов і литовський уряд у Москві Бантрушайтіс обмінялися ратифікаційними документами конвенції литовський посол у Москві Бантрушайтіс

НОВИНКИ

— Ревізія. В мешканні п. Івана Бедрила, секретаря редакції „Української Загальної Енциклопедії“ у Львові, перевела поліція 14. п. м. ревізію, що трєвала від год. 7.30 до 10. передпол. Після ревізії забрали його кореспонденцію та його самого а бюро заалла переслухання.

— На волі. Дня 8. п. м. виийшли з тернопільської сліпної в'язниці на волю: д-р І. Яворський, О. Майківца, студ. Ф. Філінський, студ. К. Мариняк, студ. О. Шестницька з Козівки, М. Думка і П. Филипа з Купчинь.

— Касаційна розправа Барановського і Мотики. Найвищий Суд у Варшаві визначив на 19. п. м. касаційну розправу в процесі Миколи Мотики і Романа Барановського, засуджених у Самборі перший на 10, другий на 6 років в'язниці за абиство Т. Голука. Тому що засуджені не мають оборонців, суд визначив їм оборонців а уряду.

— Політичний процес у Крем'янці. На виїздовій сесії окружного суду а Рівного у Крем'янці розпочався 15. п. м. великий процес проти 32 молодих людей, українців, обвинувачених у належнанні до організації „Юнак“, що є прибудовою УОН. Головою тієї організації названо студента львівського університету Степана Пасічного. Обвинувачені рекрутуються змж молоді місцеві української гімназії, духовного семінарія і ліцея.

— Мороз. У четвер-рано було 18 ст. Ц. морозу, а полудне 13 ст. Львівська рятункова станція інтервеніювала в 37 випадках відморожень. У Лавочному було — 9 ст. морозу, сніг у долах на 18 см., у горах 30—40 см. У Славську й Тухлі — температура 10 ст., сніг у долах 22 см., в горах 25—40 см. Сколе температура — 8 ст. Ворохта температура — 13 ст., сніг у долах 25 см., в горах 35—45 см.

— Зміна в залізничному русі. На терені станиславської дирекції а 15. грудня введуть деякі зміни в залізничному русі. І так урухомлять назад поїзд, що відїжджає зі Станиславова а год. 7.48 до Снятина, поїзд зі Станиславова (відїзд 10.52) до Стрия та зі Стрия (відїзд 9.02) до Станиславова. В святочні дні відїжджатиме зі Станиславова а год. 3.25 поїзд до Ворохти, а Ворохти (відїзд 7.26) до Станиславова та зі Станиславова (відїзд 6.20) до Ворохти. Рівночасно здержується рух поїздів, що курсували між Станиславом (відїзд 3.18) а Снятином, Ворохтою (відїзд 20.47 і 13.16) та Ворохтою (відїзд 18.16) і Ворохтою. Крім того уладжують перестанки для посп. поїздів а Отині та Заболотіві.

— Припинюють у діяльності сокільські товариства. Староство а Підгайцях припинило а діяльності Т-во „Сокіл“ у Голдочах (за підпорядкування Соколові-Батькові у Львові) і а Зараїніці (за відспівання гімну „Соколи, соколи“, заказаного городським судом у Тернополі). Оба товариства внесли відклик до воєводства.

— Невідповідальність чи засліплений шовінізм? У сянській хлопчій гімназії вчнтиса майже сотка української молоді. І ось п. Рудольф Бернський, професор від-польоністики, який направо а наліво декламує перед українцями про своє захоплення, пошану і палку любов до українського народу, дозволяє собі деконі на такі несмачні виступи перед шкільною молоддю, які викликають у кожної думкою

людини лише несмак, коли не обридженя. Ось перед учениками шестої класи, ні сло ні алаво, починає пан професор а розпуюю оговіати, що підчас війни „українці почтертували його маму, а він (бідний і нещасливий син!) мусів ще на тачках возити трупа своєї нещасної матері, тієї жертви злихавих українців.“ Така балака викликає серед молоді, розуміється, лиш гураганний сміх, бо всім учням відомо, що мати цього нещасливого професора померла шойно перед кількома місяцями природною смертю. Можеб так шкільна влада пригадала ця „нещасливі жертви“ відому правду, що хора людина мусить лікувати свої нерви, якщо над ними не може вже панувати.

— Львівська хроніка. При вул. Огірковій після суперечки з чоловіком отруїлася Естера Адлер. — На Стрілецькій площі 42-літній Іван Банах підливши собі ходна на-пів його та заціпав прохажі жінки. Поліція арештувала його. — Управа кіна „Аполло“ внесла до поліції донесення проти двох жидів, які розкидали лєтучки протигітлерівського комітету проти висвітлюваній фільми „Король нездар“.

„ТЕКСТИЛЬ“ — СТ. ЗАЛЕСКА, ГАЛИЦЬКА 18, Тел. 28-10, поручає матеріали воєняні — на шкільні мундур-702 ки, костюми, муж убрання та всякі шовки.

— Краєва хроніка. Марія Яворська а Борніславі повідомила поліцію, що її донька Юлія разом зі своїм любовником зрабували їй 105 дол. і 6.000 зол., які вона собі заощадила. — На дорозі між Коломиєю і Королівкою напали три опришки на І. Маркова й зрабували йому 20 зол.

— Викрили вломників. У зв'язку а крадіжю в жидівській лавці а Перемислі перевелого ревізію у Стефана Демка, а фаху стрижіа, і зваїшли опаски а пачок банкнотів. Стверджено, що опаски походять а крадіжки, яку докочаво на лесу в бурі гр. кат. єпископської курії а Перемислі. Вкрадено толі 40.000 зол. Арештований Демко показав підчас слідства на двох відомих вломників зі Львова, яких нававша поліції добре відомі. Арештування тих „касарів“ можна надіятис а найближчому часі.

— Слабі вигляди на знижку ціи цукру. Як повідомляють а Варшаві економічний комітет міністрів для розсліду цукрового промислу стрічається а такими трудностями, що не можна здіятиса вже в найближчих місяцях обнижкі ціи цукру та рішеня урядових чинників а тіи справі. Комітет розкладає справу при участі господарських чинників і мають на меті устійняти програму цукрової пролуції.

— Натягнув їх на Францію. В кількох підльвівських селах появилося якийсь дурисніт, що обіцяв селянам виїзд до Франції са оплатом 100 зол. Тринацять селян повірили ошуканцеві і дали йому гроші. Коли приїхали до Львова, ошуканець пропав а грішми без сліду. Справою занялася сліача влада.

— Перелетів 5.000 кілометрів. У суданській околиці Ваді Медам аловили тамошні люди бузак, що мав на нозі обручик відомої німецької обсерваторії а м. Росітєв. Це значить, що бузак перелітаючи у аерії а планові на південь, зробив около 5.000 км. Це а для чоловіка, а-роплянном перелетіти таку дорогу булоб чимало.

— Бараболої а Туреччині. Турки за мало іачть бараболої; возіють орієнтальні озочі. Але бараболої там багато. Тому-то купці звернулися до уряду, щоб він завів раз на тиждень деңь, а якому всі мусілиб купувати означену мінімальну скількість бараболої. За тим прикладом пішли вже продавці риби і теж домагаються такого дня для себе. За якийсь час може а турками підуть торговці інших країв і дійдемо ще до урядових комунікатів зі списком шоденних обовязкових стран.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРА — ОДНА МОВА!

Хто хоче навчнтиса доброї української літературної мови, хто хоче планати історію своєї мови, хто хоче довідатиса, як де говорити український таріх. ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

присвячений всебічному аиченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕПЛАТА: 6 ал. річно, 5 ал. нарічно, 1.50 четверточно. За границею а Європі 9 ал., поза Європою 2 амер. долари. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції а Адміністрації: Варшава, ul. Stalska 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тижневик „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Переплата: 3 ал. річно; а границею а Європі 5 ал., поза Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНІ ПРАВОПИСИ!

— Хто виграв на лотерії? В першій дні татнення III класи класової лотерії впади виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 37454, 50.000 зол. на ч. 109572, 131073, 20.000 зол. на ч. 53162, 91646, 15.000 зол. на ч. 49410, 94190, 137420, 116853, 10.000 зол. на ч. 30231, 23357, 5.000 зол. на ч. 45718, 141955, 30091, 12690, 146235, 2.000 зол. на ч. 63236323, 32141, 33564, 102516, 118160, 125039, 136164, 143099, 161410, 121068, 165785, 140051, 132454, 1.000 зол. на ч. 33786, 39176, 49462, 93839, 132549, 143426, 154414, 4857, 109437, 54836, 147645, 93773, 146420, 135134, 151985, 500 зол. на ч. 42552, 5232, 26075, 66718, 67004, 37462, 89691, 99087, 103391, 80391, 8063, 139509, 135183, 141357, 72876, 3022, 159030, 56383, 95282, 134797, 99037, 65791, 59137, 124194, 72263, 15539, 104055, 78232, 3507, 111431, 118278, 168749, 165808, 129303, 43351, 93647, 42329, 39403, 107205, 93520, 400 зол. на ч. 724, 8671, 12410, 18826, 23363, 34300, 43231, 41486, 47792, 48999, 57341, 63543, 78496, 86408, 90685, 98770, 93816, 105421, 107152, 119653, 110550, 113787, 127172, 146067, 149177, 151073, 153608, 160320, 160420, 160654, 98936, 2661, 13578, 19527, 19940, 39721, 50648, 57288, 71326, 77322, 84682, 89224, 92531, 93269, 93834, 96808, 100408, 117215, 110598, 129488, 125275, 126702, 129198, 123171, 141107, 146046, 165125.

— Англія має красуню на 1934 рік. Лондон випередив інші міста і вибрав уже на 1934 р. свою красуню, що матиме титул „Miss Англії“. Це 18-літня робітниця Маргарета Галлам. Вона пістала вже ангажемент до різних кінових фірм.

— 70-ліття норвезького маляра. Один із найвідоміших європейських мистців Едвард Мунк, скінчив цими днями 70 літ. Поруч Кнута Гамсуну є він нині найбільшою славою Норвегії. Його твори поміщені нині у 30-ох найбільших мистецьких галереях усіх столиць; найбільше з них у Парижі, Берліні та Осло. Мунк належав усе життя до передових мистців і його образи викликували велике захоплення та гострі протести. Крім портретів, краєвидів і символічних композицій дав він теж декоративні праці, напр. в університеті в Осло, у берлінській палаті кронпринца, тощо. Живе він біля Осло, на селі Скоен.

— Лавреат Нобля і державний прапор. Російський письменник Бунін запротестував проти того, щоб при передачі йому нагороди спускали, згідно з традицією, прапор СРСР, себто держави, до якої формально він повинен би належати. З огляду на цей протест, шведський уряд змінив церемонію і для інших лавреатів; замість спускати за кожним разом прапор їхньої держави, зупинились на шведському прапорі.

— Доктори філософії шевцями. Наслідком оголошення в чеській пресі, що понад 1000 осіб з укінченими філософськими студіями не може найти посади, відома фабрика обуви Батя у Вліні оголосила, що дасть у себе заняття в характері робітників 100 абсолювентам філософії.

— Знамениті обіди й вечері. Для смакунів — ливо окоцімське — одинокі у Львові і знані кишечки власного виробу поручає — Ресторан: Бізани і Пікаас (давн. Найсарек), Львів, Ринок ч. 17. 2/46 2—2

— Чорна ліста довжиків! З 1 січня 1934 р. починаємо друкувати на сторінках нашого журналу та в одному з органів, нами вибраного — назвища всіх упертих післяплатників нашого журналу, які до кінця грудня ц. р. не вирівняли передплати за Лїт. Наук. журнал „Давоні“ — Львів, вул. Японська ч. 7, II. — А д міністрація. 760

— З Українського Лікарського Товариства. В суботу дня 16. ц. м. о год. 19. відбудеться в домі Товариства відчит д-ра О. Фізіка: „Відмінності запалення вуха у дітей“. 765

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА МИКОЛАЯ
найкраще дістанеш у текстильн. магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — з. залеський, Львів.
2248 ГАЛИЦЬКА 8. —?

3 опери.

Кармен.

Вистава, підчас якої кожний музикальний слухач мусів переживати танталові муки: п. Грушинський безспішно „дранився“ останніми зусиллями свого (колиш. бендерчло гарного) голосу на всі горішки тону (починаючи вже від „ї“) — а в усі вичерпі спідра фальшивав, а партії Євасілія пописувався п. Рейган, який і голосом і виглядом пригадує як тат. тореадора, як спортивця і „протинників“ на першій арені, вешті цієї партії Міналіл писався п. Лисенко, яка на маж. знаменитих зава для сцени в армії — ні

Відгуки дня.

Під господарським прапором.

Було сказано — вибори до міських рад не мають нічого спільного з політикою — і пореім справедливо. Що може мати магістрат до Лїги Націй, чи акада. чищення міста до Пакту Чотирьох. Політика тут ні причім. зате господарські справи — дуже. Це вже можна було й давніше по магістратах вичути.

Прийшов бувало чоловік за чим шебуть...

— Вибачте, де тут назавний протокол?

— Не розумію по...

Ані сліду політики, виключно господарська платформа.

Тепер тим більше. На 35 магістратських радників — один українець, один русин, один старорусин. Зараз чути, що праця буде йти як по маслі, в атмосфері вірозуміння, традиційної толеранції, а передовсім — справедливості. А все це для господарського віднесення міст і палачання співжиття між кільканацятьма народами, які замешкують Галичину. Помилується той, хто думає, що в бувшій Королівстві Галиції і Львові рій живе три народи: да славянські, а один самітський. Може на око, може за підставі стареньких статистик так воно і виглядає. Але хто приглянеться ближче, чи перестудіює новіші джерела, той за голову вздохнеться. Тут і русини і старорусини (остатки печерних мешканців), і лем-

ки (мішавина словацько-польська) і гудули (во-лохоримлянотраки), і полішуки (аруцифіковане плем'я ляхівського походження) і тутешні (дрібногорові блондини) і ще кілька проєтованих націй та племен. Трапляються і українці, але їх не багато, і то майже самі інтелігенти, понад головні яких час-до-часу простигає хтось руку до селянських мас.

Ясна справа, що при такій народності шакіниці — вибори до міських рад були дуже замотаною історією. Розв'язати той горіський вузол міг хіба Олександр Великий, а що він давно вже переставився, то за розв'язку взявся Бобів Галицький. Не тверджу, що розв'язав геніально, але зробив, що міг.

Наприклад:

„Броди. Радних 24. Вибраних 24 — всі в Бе-Бе.“

Олександр Великий був би вибрав певно 25 або й більше, але трудно: генії не бувають, часто не трапляються. Робилося, що можна було і як можна було.

Так переведені вибори не дають довго ждати на спасенні настільки. Очевидно в господарській діяльності, бо — як було на початку сказано — політика до магістратів не матиме пристоупу.

Ось у Львові. Ще нових виборів не було, а вже дали українцям недовіри на будову перших. Кожному ясно, що тільки з господарських оглядів...

Галактіон Чіпка.

музичних, ві вокальних, ні зовнішніх, а тільки відвагу виступити в такій відповідальній партії. Одинокий ясний проміням хистава була п. Ванда Вермійська, яка на фоні цього загального ансамблю співаків і різна цілою вистави була не тільки на афіші п. „Фірмою“ В першому виході (Габанера) досить біла, зміла з кожною дальшою сценою більше перекоувати як грою, так і музичним виконанням партії Кармен. Її голос, хоча дуже ріжний у різних режісах — це очевидно наслідки співацької сопранових і меццо-супранових партій — великий, теплий, шлюхотної краси; одним словом — голос предистинований для оперової сцени. — Диригував п. А. Должницький. Публики повно.

— о —

3 кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА“: „САБРА — ДІТИ ПАЛЕСТИНИ“.

Є це фільм з життя жидівських колонізаційних піонірів у Палестині. Бачимо патетичні картини боротьби з дикою природою, зі очищення землі, будови кранниць і домів. Походить до конфлікту із тубільними арабами. Головні дієві особи жиди-емігранти з Польщі розмовляють спочатку по польськи, згодом переходять на гебрійську. Найкраща сцена — молитва дівчини до Аллаха, щоб віддав араби воду. Фільму попереджують два додатки: лавантійські торги в Тель Авів і спортивні ігрища Махадіди. Грають актори театру „Габін“. Фільм дуже слабко, а поглядку сюжету і режисерії. „Сабра“ арабське слово, значить, здатність, „незайманість землі“.

— о —

3 судової салі.

УЧЕНИКИ ПУБЛИЧНИХ ШІЛ В РОЛІ ПОЛІЦІЙНИХ АГЕНТІВ. ШО НА ЦЕ КУРАТОРІЯ?

Дня 23. квітня ц. р. в Хиріві на місцевім шкитарі по візраженні панхиза за померших стрільців присутні українська молодь відповідала національній пісні. Старості в Самборі потягнуло небачком 17 молодих осіб обох полів до відповідальності за співання „протидержавних“ пісень, які скваліфіковано як ероступок з арт. 18 (хто в публічних місцях демонстраційно показує нехиті або легковаження для польської держави або державної інституції). Всіх 17 покарано старості по 5 днів арешту без заміни на гривну. Вони відкакались до окружного суду в Самборі, де в дні 27. XI. ц. р. відбулася розправа до ч. III. Кад. 44733. На тій розправі в характері прокураторських свідків були переслухані: Томаш Вуйцік, ученик держ. семінарії в Самборі, Ян Сирек, уч. польської торговельної школи в Самборі, Ванда Сирек, уч. польської професійної школи в Самборі та Адольф Вуйцік, ученик в Зарічу від Хирів. Три перші свідки, ученики публічних шілі, зізнали під присягою, що того дня відважували вони впроді в місцевім „Стешельку“ коло цинтаря. Коли почалася панхиза, вони дістали „полечене“ від команданта „Зібоуку Стешельського“ піти на цинтар. Коли прийшли на цинтар, дістали дальше „полечене“ від команданта місцевого постерунку Бухті, щоб уважали, чи і хто з українців буде співати „антидержавні“ пісні. Зізнали ті свідки, що командант постерунку сказав їм: „Ви всі тепер під моєю командою“. Ученики достосувалися до того „полечене“ команданта постерунку, свою роль поліційних агентів сповняли і вложили перед окружним судом в Самборі відповідні звання, якими обтяжили 15 обвинувачених. Окружний суд у Самборі вилася панхиза, яким 15 обвинувачених вининим проєст. з арт. 15 і згідно з тим самим по-ст. 15. за кожним з них вилася арешту.

Уживання учеників публічних шілі командантами постерунків у характері поліційних агентів заслуговує на пильну увагу. Цікаво, чи Львівська Кураторія за-пробує той вплив шкільної молоді і як зареагує на поведінку командантів постерунку, який почуває себе у праві розказувати шкільній молоді, або вона ліквідувала роль поліційних агентів? Уважимо, що такий спосіб виховання шкільної молоді є то-наизгичне сузітньої моральної вартості.

ЗА РОЗКИНЕННЯ ЛЕТЮЧОК ОУН НА „СВЯТІ КОЗАЦЬКИХ МОГИЛ“ У БЕРЕТЕЧКУ.

На місці біля під Берестечком, звідески 1661 р. знаходиться монастир „Козацькі Могили“, в підземеллях якого лежать по внишній день кістки козаків, що боролися під проводом Хмельницького. В десятую тижді по Великодніх Св'ятах відбувається тут щорічний празник, на який сходяться і з Галичини і з Волині непроглядні юрби народу. Товариство „Відродження“ зорганізувало в цьому році на цей празник, що припадає 16. червня, прогулянку на Козацькі Могили. Вояк уряд в Луцьку, побоюючись політичних виступів з нагоди празника, заборонив узлізати в цьому часі ніяк-будь публічні збори і друкованими оголошеннями подав це до загального відома. Та проте на Козацькі Могили прибуло кільканих тисяч прочан, між яких зі самої Галичини ок. 7 тисяч. Влада безпеки в Луцьку дістала довірені вістки, що українська молодь з Галичини має на цьому святі зорганізувати протидержавний виступ і тому сконсигнувала значні відділи поліції.

Вполудні 16. червня ц. р. безпосередньо по скінченні проповіді, зиголошеної православним деканом Карвовським з Дубня, якийсь юнак з підвищення розкинув у юрбу людей велику кількість летючок ОУН. Як підозрілого в цьому зрештували 19-літнього студента університету Льва Борща зі Старих Бродів у Галичині.

У зв'язку з цією подією відбулася 1. грудня ц. р. карна розправа перед акадівською сесією рієвського окружного суду в Дубні. Розправі проводив с. о. с. Гаф Гаєвський, обвинувачував прок. Кубусевич, боро-няв рос. д-р Степан Білак, адвокат у Городку.

Прокураторські свідки зізнали, що з ціллю рішучістю по убринні і по лінії пізнали Льва Борща як того, що розкинув летючки. Свідкам, які зізнавали, що Лево Борщ стояв у віддалі кількох кроків від місця, з якого розкинуто летючки, трибунал не дав віри. В часі явної розправи відчитано зміст летючки, вилданої спеціально на це свято. Прок. Кубусевич дома-гався особливо строгої кари для Борща за те, що він як галичанин посмія прибути на спокійні волинську землю і летючками підбурювати людей. Прокуратор твердив, що зміст летючки містить у собі знамена державної зради і тому домагався засуду обвинуваченого за злочин з арт. 154 § 2, загроженого карою до 10 літ в'язниці.

Оборонець д-р Білак перекоував суд, що була тут досім можлива оптична помилка свідків, бож Лево Борщ стояв серед стисненої юрби. Кожний україн-ець і взагалі громадянин має вільне право побуту на всіх землях держави, тож домагання прокуратора особливо строгої кари вже за сам побут галичанина на Волинській Землі неспійний. Зокрема летючка — без огляду на те, хто би її розкинув — не містить у собі знамен злочинну державної зради, бо в ній є лише історичні спомини та факти; а згадка про полі з 1917 р. не звернена проти польської держави, бо її ще в тому часі не було.

Трибунал по нераді засудив Льва Борща на 3 роки в'язниці за злочин наклепування до державної зра-ди з арт. 154 § 2.

Проти цього онсуду згодомешо знавимо.

обдаровує в тім році дітей книжочками! Головна його квартира знаходиться у видавництві „СВІТ ДИТИНИ“ Львів, вул. Зіморевича 3.